

Független Magyarország

Egy szám 12 Hilár	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mátyás király-tér 8. szám. Telefonszám: 164.	Felelős szerkesztő DR. KNÉZY LEHEL. Lapkiadó: DR. BAJAI ERNŐ.	Előfizetési árak: Helyben negyedévre 8 pengő. Vidékre negyedévre 9.60 .	Egy szám 12 Hilár
--------------------------------	--	--	---	--------------------------------

A centrálé elhelyezése.

Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszter, aki szeptember 1-én szabadságról visszatért és átvette tárcáját, rendkívül figyelemreméltó nyilatkozatot tett jövő évi programjáról. Ebből a nyilatkozatból arra következtetünk, hogy az őszi parlamenti ciklus idejéből igen sokat fog fentartani a maga számára a kereskedelmi tárcs, mert azok a tervek, amelyek már átmentek a hosszú és körültekintő előkészítés retortáin, megérték arra, hogy a megvalósítás stádiumába jussanak. Elsősorban vonatkozik ez arra a nagyarányú elektromos centráléra, amelynek felállítása által egy csapásra megoldódik nemcsak a főváros, hanem az egész Dunántul olcsó világítási problémája. Ez a centrálé fogja legközelebb három éven belül megvalósíthatni a Hegyasbalom—Budapest közötti vasútvonal elektrifikálását, amelyik Magyarország közlekedési kérdésére rendkívül nagy kihatással lesz. Hermann Miksa nyilatkozata azt hisszük nagy mértékben hozzájárul majd ahhoz, hogy a közvélemény tisztán lásson abban a nagy vihart keletelt kérdésben, hogy a centrálé felállítása hol történjék meg. Tudvalevőleg ebben az ügyben bizonyos nézeteltérés volt és némileg van még most is a főváros és az állam között, mert a főváros bizonyos szempontokra hivatkozva azt kívánja, hogy a jelenleg is létezőben lévő kalendári villanyfelpó kibővítésével oldassák meg a kérdés, vagy ha ez kivihetetlen volna, úgy a centrálé valahol máshol, de közvetlenül a főváros területén helyezessék el.

Ezrel szemben áll a kereskedelmi kormány terve, amelyik a tatai bányai szénbánya centrumot szemelte ki a centrálé felállításának helyéül, arra a megdöntöhetetlen argumentumra hivatkozva, hogy így módon a legalányabb minőségű széntermékek felhasználására is mód nyílik, amely körülmény rendkívül megkönnyítene az olcsó villanyáram előállítását. Ezt az álláspontot képviselte Hermann Miksa kereskedelmi miniszter legutóbbi nyilatkozatában is, úgy annyira, hogy a centrálénak Tata-bányán való felállítását most már véglegesnek is lehet tekinteni.

A miniszter szolgálni szeretné azt a megoldási módot, hogy a

centrálét maga a főváros vegye kezelésé alá a necsk bizonyos mennyiségű áram leköltésére szorítkozzék. Mielőtt Hermann Miksa miniszter ezt a megoldást választotta, mint kiváló szakférfi is a legalaposabb tanulmányozás tárgyává tette.

A főváros és az állam nagy villanyproblémájával kapcsolatban

sielőnk rámutatni, hogy a bajai villanyvilágítás megteremtésekor is figyelemmel voltak arra, hogy azért előnyös egy bányacentráléról kapni távvezetékön a magasfeszültségű áramot, mert ott is a helyszínen minden fuvardíj nélkül használhatják fel az áram előállítására a legrosszabb minőségű széntermékeket is.

a kormány tekintélyét is belevonják abba.

Az adó leszállításához nincs szüksége a kormánynak a háztulajdonosok intervenciójára és viszont Vass József sem szabad hivatkozni, mert bizonyára nem járult ehhez.

Hogy a háztulajdonosi érdekek védelmének ügye alatt mégis csak a tagdíjak a fontosak, azt mutatja az is, hogy gyorsan iparkodnak is azt behajtani és ahol hiteleztek, ott megígérték, hogy négy nap múlva jelentkeznek érte.

Mi nem tartunk vissza senkit sem, hogy bele lépjen ebbe a szövetségbe, de nem tartjuk oly fontosnak, mint a háztulajdonosok szövetsége — a tagdíjak miatt.

Tizenegy bajai biztosító intézet adott be ajánlatot a városi tűzoltó autó biztosítására.

A város mérnöki hivatala az elmúlt napokban versenytárgyásként tartotta a város által nemrégiben vásárolt tűzoltó és öntöző autók törés elleni biztosítására, vagy vele történt baleset ellen, illetve ha az autónál egy, vagy több emberrel történik szerencsétlenség, esetleg haláleset. A zárt írásbeli ajánlatokat nyílt árlejtézen bontották fel. A Baján működő mintegy negyven biztosító társaság közül tizenegyen vettek részt a versenytárgyaláson a következő ajánlatokkal:

Első Magyar Általános Biztosító Társaság a város által évente fizetett 745-87 pengőért volt hajlandó elvállalni, az Adria Biztosító Társaság 728-58, a Feneiére 880 34, a Frankfurti 784 74, a

Hazai 714-12, az Anker 696 18, az Első Általános Baleset és Kár-biztosító 728-58, a Gardák Biztosító Társasága 779 81, Nemzeti Balesetbiztosító 778-75, Párisi 588-72 és a Pénzüntételek Országos Biztosító r. t. 425 64.

A beérkezett ajánlatokat jegyzőkönyvbe foglalásuk utánjártatták a számvonóséghoz az átszámítás megajtése végett s utána dönt a városi tanács, hogy melyik ajánlatot fogadjja el. A tanács a döntésnél nemcsak az ajánlatok kedvező voltát s legkisebb összegét veszi figyelembe, hanem az ajánlattevő biztosító társaság abszolút bonitását, jóhírnevét, az ajánlat realitását és a biztosító intézetek sorában való elhelyezkedését is.

Trükkkel agitálják meg a háztulajdonosokat, hogy lépjenek be a háztulajdonosok országos szövetségébe.

Abba a kiélezett harcba, ami most Vass József népjóléti miniszternek a további lakásokötéség melletti nyilatkozatával a csucscentra hágott, most erősen bele akarnak szólni a háztulajdonosok, akik bizonyára úgy, amint szerte az országban, úgy itt Baján is agitálnak, szervezkednek, illetve nagyarányú propagandával, agitációval Baján fel akarják állítani szervezeteiket.

Rendben is van itt minden, csak ne állna a szervezkedés mögött itt is a pénzkérdés. Mindenekelőtt, amerre csak megfordultak a városban, avval álltak elő s avval akarták megnyerni a gazdákat, hogy lépjenek be a háztulajdonosok szövetségébe, ahol a tagdíj évi kilenc pengő s ezért az illető nemcsak tagja a szövetségnek, amely a háztulajdonosok egyetemes érdekeiért küzd, —

hanem egyúttal a tagsági díj ellenértékezőpen kapja a Háztulajdonosok Lapját is.

De már csak azért is érdemes belépni, gyurták a kikötötték a Madách utcában a kis háztulajdonosokat, — mert a tagdíjból befolyt pénzt arra fogják felhasználni, hogy Vass József népjóléti minisztert lehozzák Bajára a háztulajdonosok által tartandó nyilvános nagygyűlésre, azonkívül arra, hogy a kormány-nál keresztülvigyék az adó leszállítását.

Mi megértjük, hogy a Háztulajdonosok Szövetsége tagokathoz — a tagdíjakért és a háztulajdonos érdekeket védő szaklapot ad, illetve a tagdíjak örve alatt annak előfizetői, olvasókat gyűjtenek, de viszont nem lehet megírni az agitációnak azt a fajtáját, amelyet úgy bíznek, hogy

Másfél vagon tengerit loptak az éjszakai sötétben a Világos uccában.

Nagystűlő lopási bűntényben indított nyomozást a bajai rendőrség bűnügyi osztálya. Scherer Károly bajai lakos, sertésüzemelő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a szerb temető, illetve a vasúti emeletes bérházak mögötti Világos uccában levő hízalójának magtárából loptak a kukoricát s egy hozzávetőlegesen megállapítás szerint mintegy másfél vagon tengerit loptak el.

A tolvajok valószínűleg húzamosabb idő óta bízték a lopást, mert nem egyszerre, hanem apránként vitték el a kukoricát. A panaszttevő fejtévése szerint tavasz óta lopták a magtárából a kukoricát s egy-egy alkalommal 10—20 mm. tengerit vihettek el éjszakánként. A tolvajok a szelelt lyukon hatoltak be s azon keresztül folytatták ki hosszú lyukak szákon át a tengerit.

Hogy mily nagy mennyiségű kukoricát vitték el, azt véglegesen megállapítani nem lehet most még, mert a padláson még mindig több vagonnyi kukorica van. A kárt csak akkor fogják tudni megállapítani, ha a padláson elfogy a tengeri. Akkor összeadják, hogy naponta mennyi tengerit használtak fel a hízó sertések etetésére s így számítják ki a hiányzó mennyiséget.

Olcsóbb lett a selyemharisnya!
Előnyösen ismert 7 pengős női harisnyáinkat 6.50 pengős áron árusítjuk
FISCHER PÁL divatüzlete.

ros.
24. sz.
két
okhá
tágas
lekkel
A Pelső
ilaszanovic
15n lakás
parketta, sz
ellékhelyis
zeptember
adában (b
Entes árver
ei ár 24.00
k megállap
Cement,
ránypa
épület
nagy va
POLLÁK
ÉL
an.
Para
A
rózsa-
leg-
nál
alatt.
UTR
Erzebe
rő
a,
csó,
Dr. Ma
és Gy
gyógyas
éjjeli s
az ügyel
vasárnap
a közöns
38.
MIND
EM
ÉRDEKEL
HONT AK
Tudatom
séggel, hogy
5-től 10 év
tésre építék,
gyobb átalak
lalok.
Tervek
tekinthetők.
és felvilágos
ZAL
épit
olgal,
Baja. B
5. Trafi
szem
bor u.
gyárral
köz.

Építőmenterek és építetők figyelmébe!

Szabadalmazott **Terrenol-pala** a világ legjobb tetőfedőanyaga
 fagyálló, tűzálló, vízhatlan **állandó raktár és egyedárusítóhely**
POLLÁK JÓZSEF butorgyárosnál, **BAJA.**
 Városi iroda: Kossuth ucca 23. Póstelep: Budapesti út 4.
 Telefon számok: 184, 235 és 104.

Önkéntes

A Pelófi Sándor
 Pilaszanovich-féle
 kőből lakásra
 (parketta, szárny
 mellékhelyiségek)
 szeptember 3-án
 irodámban (br.
 kénies árverés)
 társi ár 24.000 Ft
 lek megállapodás
 Dr.

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépek,
 Austin traktorok, sportcikkek és tornaszerek nagy raktára
 Baja, Erzsébet királyné ucca 43. szám.
 Tulajdonos: **FULLÉR ISTVÁN.** Telefon 218

Tégla legolcsóbban

Rosenthal Samu és Fiai
 Mohács, Délmagyaror-
 szág legnagyobb téglá-
 gyárának a bácsmegyei
 egyedárusítójánál

Pollák József
 fakereskedőnél kapható.

Telefon 230.

**Stukatur nád,
 kátránypapír,
 szeg, drót,**

jutányos áron kapható.

Uray Pál Fiai
 Erzsébet királyné u. 38.

Wolfner

világhírű gépszijgyár

kizárólagos képviselőjét Bácsbodrog vármegyére átvettem.

Raktáron tartok és azonnal szállíthatok minden méretű gépsziját. Ipartelepek és malmok figyelmébe ajánlom ezen gyár „AERO” gépsziját, mely minden teherviselésre megfelel. Eredeti „DUFOIR” szilazsöve-tek minden méreztben szintén raktáron.

Salamon Sándor

gépgyár, gép- és műszaki kereskedő, Baja.
 Telefon 157.

Őszi vetéseknél használandó **SUPERFOSZFÁT**

MŰTRÁGYA

raktárról kicsinyben is (Árpád ucca) kapható

HUBER KÁROLY

gyári képviselőnél, BAJA, Szt. Antal ucca 85. szám alatt.

Villamos világítási és erőátviteli

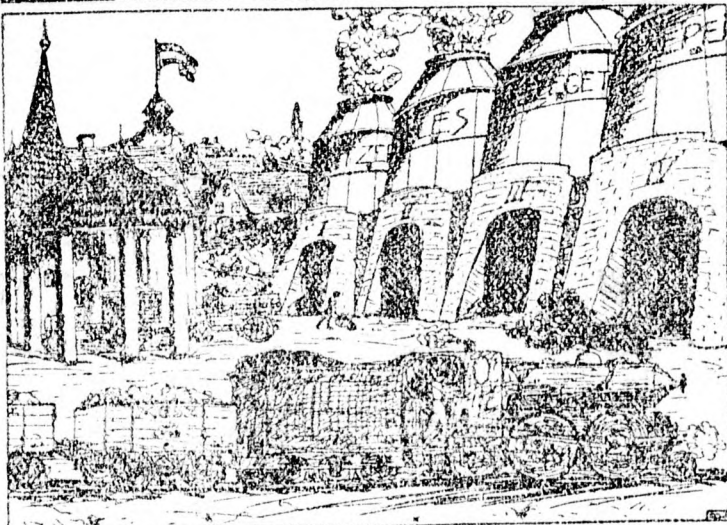
berendezéseket legolcsóbban, szakszerű és izléses kivitelben készíti

Bohner és Társai

Natóságilag engedélyezett elektrotechnikai vállalat
 Baja, Erzsébet kir. u. 6. — Telefon: 256.

Csillárokgyári raktára.

Megtekinthető vételkényszer nélkül. — A költségvetés, szakszerű felvilágosítások díjtalanok.

Saját termelésű fával égetett darabos

M É S Z

Portland cement, stockotor és mindeféle gipsz, kátrány fedőlemez, tisztán rostált retorta bűkkfaszén csomagolva és nyitottan minden mennyiséget házhoz szállítok. — Telefon: 121.

csak **Spitzer Illésnél**
 Baja, Budapesti út 9 — Vácártér.

Könnyű, törhetet-
 len, viharálló, fagy,
 víz és tűzmentes
 a valódi
 Hatschek-féle
Eternit.

Javításmentes az
ETERNIT háztető.

Kapható:

Kizárólag

Goldschmidt

Lajos

fatelepen,

Baja, Sugovica part

Allandóan friss fenyő minden méreztben nagy választékban sugovica raktáron szereshető be.
 Medvező Nyezői feltételok. Díjtalan kérésre. Azonnal szállítható.

(Fotó: Károlyi és Károlyi-nyomda győriajtója Baja, Károlyi Károly.)

Egy 6600

SZÖ

gazdasági épít-
 terméssel, pre-
 roshordók, kő-
 10 percnyi

Érdeklő

HÖNIG FERENC
 Központi Sz

BURGO

1-rendű étel-
 burgonya szű-
 olcsóbban szer

Stein László
 Círusz ucca

Paradi

UTRI
 Erzsébet

MIND
EM

ÉRDEKEL, A
 HONT AKA

Tudatom a
 ággel, hogy
 5-től 10 évre
 tésre építok,
 gyobb átalakít-
 lalok.

Tervek iro-
 tekinthetők. E-
 és felvilágosít

ZALÉ

építé

Baja, Be

5. Trafik

szemlé